

Regenbuien met een ongewone intensiteit teisterden het stroomgebied van Rijn en Maas. Overstromingen waren het onvermijdelijke gevolg in Duitsland, België en Nederland. Het waterpeil steeg razendsnel waardoor er in twee landen veel slachtoffers vielen.

Kort voor de ramp had Eurocommissaris Frans Timmermans de Europese plannen voor het bereiken van klimaatneutraliteit gepresenteerd. Hij had iets in de trant van 'zie je nu wel' kunnen zeggen. Maar hij liet zich even niet horen, heeft vast zijn communicatielesje geleerd. Te alarmerende berichtgeving werkt niet. Het kan de toehoorder gevoelig maken voor het ontkennen van het probleem.

Bondskanselier Angela Merkel zei dat de Duitse taal over onvoldoende woorden beschikt om de ernst van de ramp te beschrijven. Mijn dagblad gebruikte in grote letters het woord ontmodderen op de voorpagina. Ik heb dat woord nog nooit gebruikt, maar het bestaat echt. Het is wel duidelijk wat ermee wordt bedoeld: de grote schoonmaak is begonnen.

De regeringsleiders uit Duitsland en België legden in hun eerste reactie een link met de klimaatverandering als waarschijnlijke oorzaak. Minister-president Rutte deed dat ook, maar voegde daar in een populair radioprogramma onmiddellijk aan toe dat het leven wel leuk moest blijven, inclusief een barbecue op zijn tijd. Zou dat een strategie zijn geweest, of een spontane opmerking? Het is nog te vroeg om de watersnood te duiden. Dergelijke neerslagintensiteiten passen in de klimaatmodellen. Dat is nog geen bewijs voor de oorzaak, wel een aanwijzing. Ook in China waren er ongekende neerslagintensiteiten, waarbij zelfs metrogangen zich met water vulden. In andere delen van de wereld zijn er juist enorme branden. Ook die passen in de klimaatmodellen.

In Duitsland is de discussie op gang gekomen of verloren gegane gebouwen wel op dezelfde plaatsen moet worden herbouwd. Voorzichtig wordt gedacht aan meer ruimte voor de rivieren. Ik verwacht eenzelfde discussie in België. Ook verwacht ik buitenlandse belangstelling voor ons hoogwaterbeschermingsprogramma. Dat dit gewerkt heeft is wel bewezen. Dat is een groot compliment waard voor de bedenkers en de uitvoerders daarvan.

Een van onze weermannen vestigde de aandacht op de grote opruimactie om al het slib te verwijderen. Zonder dijken zou deze sliblaag op de oevers zijn bezonken, waardoor het land mee zou kunnen groeien met stijgende waterspiegels.

Een opmerkelijk punt vond ik het leggen van zandzakken rond individuele percelen in de uiterwaarden die bedoeld zijn als overloopgebied. Het zou mij verbazen als hierover geen goede afspraken zijn gemaakt tussen de waterbeheerder en de eigenaar of pachter van het land. Daartoe behoren wat mij betreft zeker afspraken over een eventuele schadevergoeding voor verloren gegane gewassen.

Een medewerkster van de Technische Universiteit Delft verbaasde zich op haar beurt weer over de zandzakken. Volgens haar bestaan er diverse innovatieve methoden om het water te weren waar tot op heden echter geen belangstelling voor is getoond.

De tijd zal leren of wij de klimaatverandering en de gevolgen daarvan binnen de perken kunnen houden. Bodemkundige inbreng is daarbij vanzelfsprekend. De inbreng van gedragswetenschappers zou wel eens bepalend kunnen worden. Dat hebben we kunnen leren van die andere crisis, met dat virus.